

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De m[und]i creat[i]o[n]e ac ei[us] fine. [sermo]. xj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

qu inuocam? trinitate faciendo cruce nob
 bis? r dicendo. In noie p̄is r filij r spiri
 tussci. Dic quo debeat fieri crux: qz multu
 errat i hoc. Prop̄ q hoc dixit: fili David
 qui diceret. Sic David uictu Goliat̄ q si
 gurabat diabolu: sic da mibi graz dñe: vt
 diabol? vincat nūc: r expellat a filia mea.
 Pater q scda opatio trinitat. Yo de ipsa
 trinitas de viro bono. Lamabit ad me et
 ego ex. eu. cu. ip. s. r. c. ps. r. c. r. c. r. c. r. c.
 mola do sacrificiu laudis: r redde aliusi.
 vota tua. Et inuocabis me i die tribulatio
 nis: et uia te r donouitabis me. Vlti in
 hoc certamine succubunt: qz trinitat? au
 xiliu inuocare aut oblitiscunt? aut negli
 git. r iō inuocetis ipas. Tertia opatio
 trinitatis e: qz aiā glificat. Nā post mor
 te aiā clare intueit trinitate ipsaz: in cusul
 uillōe aiā glificat: r a q̄libz p̄ona trinitat
 aiā recipit magnā gliaz. Nā a p̄ona p̄is
 recipit potentia q̄ quecūqz aiā uult p̄: vñ
 p̄o uici ops. Sic em̄ b̄ri dicunt vñ p̄icel
 parione iuxta illud. Ego dixi vñ estis r c.
 sic r dicunt oipotetes. Nā si apls dū estz
 in hac vita mortali dicit. Oia possum in
 eo q̄ me p̄fortat. Phil. iij. quāto magis h̄
 cōpetit aie q̄ h̄z b̄ritudine in re. Vñ p̄r pl
 aiā brā q̄ oēs demones s̄t. Scdo a p̄sona
 filij p̄icquit aiā mirabilē sapiāz: q̄ oia cog
 noscit q̄ntū ad suā gl̄iam p̄inet. Uide b.
 2do. pre. j. q. r. ij. ar. viij. Et. q. lxxxij. arti.
 ij. Vñ aiā separa pueri baptizati p̄? scit
 de naturalibz r sup̄naturalibz etiā diuinis
 q̄ oēs p̄b̄ r theologi q̄ vñqz in h̄ mdo fu
 erūt. Vñ Greg. in. iij. dilalo. Quid est qd
 nō uideat: q̄ uident oia uident. Tertio re
 cipit aiā a p̄fectō mirabilē charitatē q̄
 ardentissime r p̄fectissime diligit deū sup
 seip̄suz: r primū sic seip̄m. Vbi em̄ p̄fecte
 ista duo p̄cepta charitatē implent. ps. Te
 decet hymn? de? in sion: r tibi reddet vo
 tū in b̄ierm. Vñ aiā brā philocapra d̄ do
 sp̄ laudat ipm̄ vñ in trinitate r trinuz in
 ynicate. Hoc fuit reuelatū. Estate: q̄ oic q̄
 uidit seraphin q̄ clamabāt: sc̄tus sc̄tus san
 ctus dñs de? exercitū: plena est ois terra
 gl̄ia ei. Esa. vi. Et pari rōne idē ē d̄ alijs
 angel̄ b̄ris r aiabz: q̄ sp̄ laudāt ipam̄ trini
 tate q̄ inuif dū ter sc̄tus noiāt. Et dū dic:
 dñs de? in singulari: ynicitas essentē desū
 gnāt. Ipluz q̄ deū ynum r trinū sp̄ sancti

glorificat: iuxta illud. ps. B̄ri q̄ habitant
 in domo tuā dñe: in se. se. l. re. Qd nob̄ cō
 cedat ipsa trinitas. Amen.

De mundi creatioe ac eius
 fine. Sermo. xli.

Hides tua te
 saluū fecit. Lu. xviij. Dico su
 pra de scdo articulo fidei p̄inen
 te ad diuinitatē: vicz de p̄sonaz diuinarū
 trinitate: seq̄t mō p̄dicare de tertio articu
 lo: vicz de opatioe ipsi? trinitat. De opa
 tioe dico nature q̄ ē creatio mōi. De q̄ dē
 in sy. nolo aplico. Creatorē celi r t̄re: que
 posuit ē b. Petr? apls. In q̄ habem? ma
 teriā partim speculatiuā: r partim morā
 lē. Salutes h̄go Maria r c. Pro funda
 mento f̄monis in q̄ agit de creatioe: oitur
 de ipsa creatioe theologicalis questio.
Querit. Vtrū ynicū summū p̄ncipiū
 d̄ nihilo creaturā p̄duxerit. Arguit q̄ nō.
 Si em̄ illud ynicū p̄ncipiū p̄duxerit res/
 aut actōe antiqua aut noua. Sed nec sic:
 nec sic. igit. Hator p̄z ex diuisione sufficiē
 ter: sed p̄bat minor. Probatur p̄mo q̄ nō
 antiq̄: qz tunc ab eterno res fuissent p̄du
 ere implicat nempe p̄traditionē q̄ aliq̄s
 aliqd̄ agat: r nihil sit actus r q̄ sit actio et
 nihil agat q̄ etiā nō agat noua actōe. Pro
 bat: qz tūc mutaret d̄ nō actioe in actioez
 nec p̄t esse fuga ad creaturā cū non habe
 at actionē: sed passionē. igit. In oppositū
 habet i simbolo: Credo in ynuz deu: ecce
 vnitas p̄ncipiū. factorē. i. creatorē: q̄ ad
 aliud scz de nihilo: celi r terre: uisibilem
 oim r inuisibilem: quo ad p̄ducibile: igit
 ynicū summū p̄ncipiū de nihilo creaturā
 p̄duxit: r sic q̄stio manet pro vtraqz parte
 dubia. Ad q̄stionē respondēdum est fm̄
 mḡm Gullerimū uorronē sup. j. senten.
 arti. ij. per tres conclusionēs.
 Prima est de summo p̄ncipio
 Scda ē de rez creatioe: ab isto p̄ncipio
 Tertia de nihilo quō se habeat ad res.
Prima igit hec est: uisibilem r inuisibilem/
 ynicū ē p̄ncipiū summū: r finis ynicus: qd
 p̄z quo ad p̄mā prem: ois mltitudo redu
 cit ad vñ qd ē supra illā mltitudinē. Sz
 uisibilia r inuisibilia quandā exaggerant

De fide

multitudinē: igitur ad unum debent reduci
principia: igitur quantum ad secundas premias
conclusionis patet: in quo dicitur etiam omni reus est finis
nisi vnicuique: igitur summum bonum: et finis ultimus
sunt idem: quod ait Aristoteles in meta. Quod tollit ratio
nisi finis: tollit rationem boni. Sed vnicuique est sum-
mum bonum. Aristoteles vero in topica quod supra ab abstrahit
dicit vnicuique solent vnicuique: igitur vnicuique omni creatura
nisi. s. vltimū. igitur. Secunda conclusio: a principio
ab eterno productio non extat per etno crea-
tura productibilis. Prima pars probatur: quod ab eterno
non dicitur est oportet: sed oportet sua productio
creaturas. igitur. Secunda pars patet: nullus
simpliciter contradictione est factibile. Sed crea-
tura fuisse ab eterno est impossibile. igitur. et sic de
alijs. Tertia conclusio est de nihilo quod ad
res se habeat: et est hec. Sic ab exordio de
nihilo dicitur res potuit: ut de materia
aliqua nunc productio. Prima conclusio patet
patet: quod aliquid agens est potest: et perfectio
us: ratio minime requirit adiutorium in sua op-
tione: sed deo est agens potentissimum: id po-
tuit nullo alio adiutorio vel adiuuante de
nihilo aliquid producere: quod est factum in rebus
creatione. igitur. Et ad argumentum dicitur. ad
minorem quod agit ex parte sui: actio antiqua et
eterna: quod sua voluntas quod ipse est: nec tamen
oportet effectum esse eternum: quod licet agat ab
eterno: non tamen per eterno: sed per tpe effectus
productio: sic voluntas est hodierna: etas quod
vult ire ad missam et dum dicitur: quod potest esse
actio si nihil agit: dico quod sit productio in esse
volito et sufficit quod credere debemus si sal-
uari velimus: iuxta proba passimpta. Fides
tua. Pro complemento finis consideranda
sunt duo principalia puncta
Primo de principali modo creatione
Secundo de finali modo terminatione
Circa primum notandum quod circa modum cre-
atione diuersi diuersos errores habuerunt:
ut veritas elucesceret opus fuit reuelatione
diuina: quod vbi multitudinem diuersarum opinio-
num ibi confusio. Et id spūscus Doylen do-
no prophetie illustras: sic per os eius de modo
creatione loquitur. In principio creauit deus cel-
lum et terram. Gen. 1. In quibus dicitur vbi dicitur
or rollunt errores. Quidam enim modum ab et-
no ponebant: et huiusmodi opinio fuit Aristote-
li. Et hec opinio reprobatur auctoritate dei dicitur.
In principio. s. tpe: quod clare probatur: quod prin-
cipium mundi habuit: quod non ab etno fuit. Quod

autem dicitur in principio tpeis modum creatum: non itel-
ligas quod in principio tpeis sit mensura creationis.
Ratio: quod si sic esset: ipsa fuisse creatum an mu-
dum: quod implicat contradictionem. Quod per modum intel-
ligi vniuersitate creaturay: in tpe est tpe
putat: Preterea tpeis est mensura motus: sicut mo-
bilis secundum partem et postea. Sed non fuit tpeis an finem
mobile: quod est celum crystallinum non est itel-
ligas quod in principio tpeis sit mensura creationis: sed da-
simul cum tpe celus et terra creata sunt. Quia
tuor ei ponuntur sit creata scilicet empirica
natura angelica: materia corporalis quod noie
fre intelligit: et tpe. Sic nota. b. Tho. p.
j. q. xly. ar. ij. Dicit autem rabbi Doylen: quod
his phis: quod poluerit modum etno: accidit sic
puero: quod motus natus ponere in infans: vbi
nunc vidisset pregnantem matrem vel puer na-
sci. Iste talis si sibi diceret: quod puer parit
et tpe: morat i vtero matris: et postea nascit
in modo: nullo modo velle credere: sed videt
sibi impossibile: quod nunc vidit hoc. Iste dicit
stultus est: et perit: et dicitur: quod id non velle
credere: quod nunc vidit tale quod. Dicitur etiam
videm: et tpe credim. Sic illi phisanti quod
non viderunt exemplum in aliqua creatura quod tota
de nouo incipiat esse: putauerunt res sic ip-
sae fuisse. Et id stultos appellat eos apostolus
Ro. j. dicitur. Dicitur etiam in pieces stulti fa-
ciunt. Ultra est auctoritate diuina ad re-
phatione opinio: sed dicitur: etiam naturales rationes
non desunt. Pro quo euidetia diuina ostendit
tria: videlicet. Primum est quod impossibile est in finem
transire: quod pertransire per infinitum non est. Secun-
dum est: quod infinito non potest addi: quod illud cui aliquid
addi vel modicum potest: finitum est. Tertium est: quod
infinito non potest esse aliquid maius: quod si aliquid ma-
ius esset: vel et esse possit: nec ratio esset finitum.
His ita suppositis patet notis: sic procedit ad
res. Prima ratio est ista. Si mundus esset eternus
nec principium habuisset cum esset: quod mundus non
fuerit sine diebus et noctibus. Pro verum huiusmodi
em i quod nunc sum? infinitum dies precesserit: Si
non est dare aliquod primum die: sic mundus
ar dies infiniti die istum precesserit: eum iuxta
suppositione prima infinita sit impossibile per-
transire: impossibile fuit puenire ad primum die
die: sed puentum est. Sed non precesserit infinitum die
huc die: sed nec ratio est ponere aliquod primum die
em: et primum mundus incepit. Item Si in terra
suppositione secundam infinitum non potest addi: aliquid

si hunc die pntem infiniti dies pcellerit
 nulli alio die possit illis addi: si sp dies
 addit diei, illi no sut infiniti. Tertia ro
 est: qd si mundus esset eternus, sequer qd in cau-
 sis efficientibus sit pcedere in infinitu si ge-
 neratio fuit sp qd oportet dicere modo sp ex
 istente. Na cu filij est pter huiusmodi. Et sic
 in infinitu pcedit: qd e inconveniens. Quar-
 ta ro: qd si mundus esset eternus: cu mundus sine
 huius fuerit: qd yr phs dr. Plantz z aialibz
 sp plen fuit: g infiniti hoies fuerit i mu-
 do. g infinite aie. sed qd fuerit tot mo sut
 aie cu imortales sint. g aie sut infinite actu
 qd est impossibile cu infinitas nulli coventur
 creature. Et cu et videam? qd aiab pterit
 addant etia aie tota die: cu tu sit impossibile
 aliqd addere infinito: g no sut aie infinite
 z pnt hoies infinite. g necario e ponere ho-
 mine primu: z pnt modz habuisse pncipiū.
 Quia ro sumit ex sine vine volutat. Fi-
 nis ei vine volutat: i rex pductio e boitas
 ingru p creata manifestat vna boitas et
 p: vna illd p. vii. Unūa p f semet
 ipsuz opar? est de? Poriss: me aut man-
 festat vna bonitas p h: q res alie pter
 ipm no sp fuerit. Et h em ondit manifeste
 q res alie pter ipm ab ipso esse hnt: qd n sp
 fuerit: ondit etia q no agit p necitate na-
 ture: qd yr? sua e infinita in agedo. Hoc
 em pventissimu fuit vniue bonitati: vt
 rebz creatis pncipiū duratiōis daret. Est
 aut notādū q sic ponit b. Tho. ij. q. ge. c.
 r. xvij. p dicit rōnes no de necitate conclu-
 dit: sed pabilitate habeat. Unū mudum
 habuisse pncipiū z no sp fuisse: tenet sola
 fide: z demonstratue pbat no p: vt et po-
 nit b. Tho. par. j. q. xlvi. ar. ij. Predicatas
 ar rōnes recitare in p dicatione: p dicationis
 arbitrio derelinq. Pz g prim? error Aris-
 to. ponit in d m emū/ auctitate vna repro-
 bat. Quidā ar z sedo ponebat m d m
 qdē factū: qd habuisse materiale pncipiū.
 z pnt no esse de nihilo. Ista positio videt
 fuisse oim antiqz phoz paganoz: qd igno-
 raauerit creatione dicetes: qd ex nihilo ni-
 hil sit. Unū z Plato in Timeo quē libz d
 pntuōe mudū pncipiū: die deu illo ope
 terrā pmo ignemqz iunxisse: vt refert Au-
 gu. viii. de ci. dei. No die g deu creasse: qd
 iunxisse terrā z igne: p quē intelligit celū.
 Ista positio erronea pbat auctozitate

diuina: cu dicitur: Creauit. Gen. j. Creare em
 vt die glo. est ex nihilo aliqd facere. Ista
 aut ppositio ex no designat cam materia-
 le: si ordinē tm. Sic cu dicitur: ex mane fit mes-
 ridies. i. post mane: vt nota b. Tho. pre. j.
 q. xlv. ar. j. ad tertiu. Quidā z tertio di-
 cebat corpalia creata esse a deo mediant
 bus creaturis spūalibz. i. angelis. Et ad h
 refellendū: die scriptura. De. Gen. j. So-
 litus em dei pncipiū est creare: nec pot alicui
 creature puenire: nec virtute pnta: nec in-
 strumentaliter. Cum creatio no sit ex ali-
 quo p supposito qd possit disponi p actioez
 instrumentalis agentz: fm b. Tho. pre. j. q.
 xlv. ar. v. z. q. xlv. ar. ij. Unū ad hanc positio-
 onē reprobandā exponitur etiam alio mo-
 do in principio. i. ante omnia: fm b. Tho.
 parte. j. q. xlv. ar. ij. Quidā etia z qd
 to posuerit duo creatiois pncipia: vnu
 scz summū bonū. z aliud summe malum:
 z isti fuerunt Danichei dicetes incorru-
 ptilia esse a bono pncipio: sed corrupti-
 bilita a pncipio malo. Et ad hoc excludē-
 dum dicit scriptura. In principio creauit
 deus celum z terram. Et sic etiam die ar-
 ticulus fidei: Creatorem celi et terre. Et
 clarus in simbolo Niceno dicit. Factorē
 celi z terre visibiliū omnīū et inuisibiliū.
 In quo verbo intelligit creatio angeloz.
 Qui oēs creati fuerit in gratia: z quidāz
 fuerunt in gratia pfirmati: qd notat: cum
 dicit scriptura. qd facta est lux: z diuisit de-
 us lucem a tenebris: vt ponit Aug. de ci.
 dei. lib. xj. c. x. Ad dicitū etia errorem re-
 fellendū. exponit tertio modo. In pncipi-
 pio. i. in filio. Sicut em pncipium effe-
 ctium appropriatur patri propter potenti-
 am: ita pncipium exemplare appropriat
 filio propter sapientia: vt sicut dicit in. ps.
 cij. Omnia in sapientia fecisti impleta e
 terra possessione tua: ita intelligat deum
 omnia in principio fecisse. i. in filio: fm il-
 lud Apli. Col. j. In ipso scz filio condita
 sunt vniuersa. Hec ponit b. Tho. parte. j.
 q. xlv. ar. ij. Et pz primū punctū de m d i
 pmaria creatioe. Quō aut fuerit creatus
 videbitur sermone sequenti. Scdm er-
 go punctū est videre de finali m d i termi-
 natione siue resolutoe. Vbi notādū q lz
 p certo sciri n possit qm m d i finis aduen-
 rit: qd h e de secretz diuie volutat: adeo vt

De Fide

nec ap'ls voluerit reuelare dicēs eis. Nō est vestrū nosse t'pa vel momēta q' pat' po-
sunt in sua p'ate zc. Act. j. Plus etiā dic-
ch'is. Mat. xliij. De die autē illo z hora
nemo scit: nec angel' in celo/ neq' fili' n'z
si pater solus. Et q' videt q' etiā fili' dei
nesciat finē mōdi. Qd' intelligo sic: vt reue-
let alijs. Nihilomin' ex quibusdā cōiectu-
ris z signis: possum' suspicari z p'sumere
q' primus sit finis mūdi. Qd' apparet per
quos signa instar hoīs mozturi deprimō.
Uñ potest dicere mūd' Temp' mee re-
solutionis instat. Signa autē sunt ista.
Primū signū est t'p'alis decrepitas.
Scdm signū est totalis frigiditas.
Tertiu signū est g'nal' infirmitas.
Quartū signū est sensual' obsecuritas.
Quintū signū est cibalis respuitas.
Primū g' signū est t'p'alis decrepitas.
Decrepitas autē est vitia etas hoīs: q' inci-
pit. lxx. anno. in q' etate qñ hō est p'stitut'
certum signū est future prime mōrtis: au-
pta ill' d' Ap'li. Qd' autē antiquat' z senescit:
ape interitū est. Heb. viij. Hodo videat'
mus in q' etate mund' est. Sancti docto-
res v'sidit' totū temp' duratiōis mundi
in septē etates: in s'istudine etat' hoīm.
Prima etas hoīs est infantia: z durat v'z
q' ad septēntium: in qua etate hō nihil cog-
noscit: q' infantilis etas quicqd' videt ig-
notat. l. vnica. L. de fal. mo. In hac ergo
etate fuit mund' ab Adam vsq' ad Noe.
Dicit autē Aug. xv. de ciu. dei. c. xxi. q' ab
Adam vsq' ad diluuiū cōpurant' anni s'z
codices n'fos. ij. mil. lxxij. Scdm hebreos
autē. mil. dc. lxx. In qua etate mūdus sic
infans nullā cognitionē habebat traditā
sibi a lege scripta diuina vel hūana: q' solu-
fm legē nālem viuebat hoīes. Scda
etas hoīs est pueritia: que durat a septēz
annis vsq' xliij. in masculo. z. xij. in femi-
na. In qua etate homo est purus in mali-
tia z p'cis luxurie: vt in. ca. j. De delictis
pueroz. In hac etate fuit mūd' a Noe vsq'
q' ad Abraam: q' tūc mūdus fuit purifi-
cat' a deo p' aquas diluuij. Et Aug. xvj.
d' ciu. dei. c. x. z colligit ex septura q' a di-
luuio vsq' ad Abraam fuerit' ant. mil. lxxij.
fm vulgata editiōe hoc est. lxx. interpretuz
in hebreis autē codicib' longe pauciores
años p'hibent inueniri: de q'v' rōnem aut

nullā autē difficillimā reddāt. Hec Aug.
Tertia etas est adolecētia: q' durat a
xliij. annis vsq' ad. xxv. In q' etate hō cre-
scit in cognitōe. In hac etate fuit mūdus
ab Abraam vsq' ad Moyse. Querebat'
hoīs in cognitōes dei: p'sertim Abraam q'
loquebat' cum deo zc. Quarta etas est
iuuet' a. xxv. vsq' xl. In hac etate fuit mū-
dus a Moyse vsq' ad David. Quinta
etas est virilitas a. xl. anno vsq' ad. l. In q'
hō est in sua p'fecta fortitudine et vigore.
In hac etate fuit mūd' a David: vsq' ad
transmigratiōē babilonis. Sexta etas
hoīs est senect' a. l. anno vsq' ad. lxx. In
hac etate fuit mund' a transmigratiōe ba-
bilonis vsq' ad. c. bim. Septima etas
hoīs est decrepitas a. lxx. ano vsq' ad finē
vite. In hac etate est mūd' mō. vsq' ad fi-
nē. g' mund' est in vltima etate. j. Cor. i.
Nos sum' in q's fines secl'p' deuenerit.
Et. j. Jo. ij. Filioli mei: mouissima hora ē.
Sicut g' qñ hō diu vixit in decrepita etate
re: statim arguit' q' cito moztific' de mōdo
pōt argui: q' in hac vitia etate tā durate
p. mil. cccclxxij. annos: et h' arguit' q' finis
mōdi cito erit. Jō. d' Ap'li. j. Cor. viij. Doe-
ctas dico vob' frēs. Tēpus breue est. Et
infra. Præterit em' figura hui' mōdi. Et sic
p'z primū. ¶ Scdm signū est totalis fri-
giditas. Qu' em' hō p'dit calozē naturālē:
z medic' tangit eū: z nullū calozē sentit i
eo: d' factū est. Iste est mortu'. Et q'uis
h' pbat experientia: tñ adducit auctoritas
de David: mozt' primo. iij. Re. j. Et rex
David senuerat habebat' etat' p'limos
dies: cunq' operiret' vestib' nō calefiebat.
Hodo videm' si iste mōs est calid' calo-
re charitat' erga deū z primū vel frigid'
Antiq' hoīs erat calid' calozē charitat'
erga deū: q' qñ de mane surgebat d' lecto:
statim postq' erat induti genib' flexis: v'it
i vno angulo/ z vroz in alio: z filij in alijs
deū orabat deuote/ z mō nihil. J'c' antiq'
tus deuote audiebat missas q' tūc: modo
autē nō audiunt etiā d'nicis nec festis: nisi
pauci: z tra. c. Missas. de pie. d'c. j. Et qñ
audiūt missas vel officia. loquūt' de nego-
tatiōib' z t'p'alib' z tra. c. Decet domum
dei. de imu. ec. li. vj. Sic de vespis cōple-
to: z alijs horis canonicis. Dic vt expe-
dit audicib'. J'c' dic de defectu p'fessōis an.

me. **I**te cōmuniōis: q̄ anteq̄ cū maḡ fer
uore hiebat quidie: postmodū alit̄ zc. **I**te
ifra. pre. v. z omittit. vel dicit̄ yr ibi. **I**te dicit̄
de defectu ieiunioꝝ: z p̄cipue. xl. p. c. q̄dra
gēima. de. p̄. di. v. **I**te de defectu obfua
tie festoz. yr expedit̄ zc. **I**te de calore cha
ritatis erga primū. **A**ntiq̄ si mercator
vel aliq̄s alit̄ venisset ad paup̄tates: stati
alij iuuabat eū. **D**ō aut̄ si possent euelle
rent sibi pelle. **I**te antiq̄: si diues vidit̄
ser agrū alteri? vel vineā incultāz q̄rebat
cāz. z si respōdebat ei p̄pter paup̄tates zc.
Tūc diues mutuabat sibi placū pecuniā
vel boues zc. **D**ō aut̄ si paup̄ rultit̄? vel
alit̄ venit ad diuitē. tradens mibi: q̄ vult
ralia dare dicit̄ scriberis. xij. p. x. in istrumē
to zc. vel dicit̄ mibi annuatim tm̄ lucroz
z vocat̄ ysura centū zc. **I**te antiq̄: q̄n di
ues videt̄ viduā iuuenē adultam: p̄te:
bar a p̄te q̄re nō daret sibi virū: **L**ui si res
spōdebat p̄pter paup̄tates: tunc ille mutua
bat libent̄ z grat̄ z sine ysura de suo zc. s̄
mō q̄n diues videt̄ puellā paup̄erez mlt̄
nt̄ sibi lenonit̄ dicit̄. **S**i vult loq̄ meū
dabo sibi tunicā. **I**te olim mercatores yē
debat sine fraude sine p̄urio sine ysura
p̄pter t̄ps̄ cessum solutiōi. **D**ō aut̄ p̄tra.
Dic de parit̄ia de māuerudine d̄ remil
sioe offentaz. de hūilitate. z alijs p̄rincibz
q̄ tūc erant ap̄d ch̄ianos. **D**ic yr expedit̄.
Pz q̄ quō iste mūd̄ est frigid̄? d̄ charta
te: z p̄nt̄ est p̄te terminū z sine. **F**ō de dōis
Qm̄ sup̄abudabit iniquitas: refrigescet cha
ritas multoz. **E**t subdit̄. **E**t tūc venit cō
firmario. **D**at. xij. q̄ mūd̄ p̄t̄ dicere.
Temp̄ mee resolutiōis istat. j. **T**im. iij.
Tertiu signū ē general̄ infirmitas. q̄n
plona solū panit̄ in vno mēbro: n̄ p̄t argui:
q̄ cito moriet̄: s̄ q̄n infirmatur generalit̄
p̄ totū corp̄: tūc dicit̄. **P**ro certo p̄pinquus ē
morti. **D**ō videam̄ si mūd̄ infirmat̄ i oi
bus mēbris. **E**t certe p̄t̄ de eo dicit̄ illud
Eia. j. **Q**me caput languidū: z oē cor me
rens: a planta pedis vsq̄ ad verticē nō est
in eo sanitas. **I**ncipiam̄ q̄ a capite. i. a sta
tu platoꝝ. **A**ntiq̄tus cogati trahabant ad
ep̄iscop̄atū: sciet̄es q̄ p̄ciosū ē reddere rō
nē de aiabz subditoz: cū magnuz onus sit
reddere rōnē de aia p̄pta. z sic d̄ iure diu
no z d̄iano. **H**eb. v. **N**ec q̄sq̄ sumat sibi
bonoz: s̄ q̄ vocat̄ a deo tāq̄ **A**ron. **A**d

idem fac̄ exēplū **M**oyse. viij. q. j. **I**n sc̄tu
ris. **E**t. l. de epi. z cle. l. **S**i quēsq̄ vbi d̄.
Si quēsq̄ vel in hac vrbe regia vel in cere
ris puincijs q̄ in toto orbe diffuse sunt ad
ep̄iscop̄atū gradū p̄uehi deo auctore cōti
gerit puris hoim̄ mentibz electiōis/scien
tia nuda/sincero oim̄ iudicio p̄serat. **N**e
mō gradū sacerdotij precij yenalitate mer
cet̄: quātū q̄sq̄ mereat̄: nō q̄ntū dare suffi
ciat estimet̄. **P**rofecto em̄ q̄s locus tu? et
q̄ cā poterit esse excusata si veneranda del
templa pecunijs expugnent̄: quē muz in
regit̄ar: aut yallum fidei p̄uidebimus: si
auri sacra fames p̄metralia venerāda p̄er
pit̄. **Q**uod deniq̄ cautū esse poterit aut se
curū: si sciet̄as incorrupta corrupit̄. **L**es
ser altaribz iminere p̄banus ardoꝝ auari
tie: z a sacris adytis repellat̄ flagitiū p̄ia
cula re. **I**ta castus z humil̄ n̄ris sp̄ibz eli
gat̄ ep̄s: yr lo corū q̄cūq̄ puenerit oia vi
re p̄p̄te integritate purificet̄. **N**on precio
sed p̄tibz ordinet̄ antistesi. **T**m̄ ab ambitu
oz esse seposit̄: yr q̄raf cogend̄? rogatus
recedat̄ inuitat̄? effugiat̄: sola illi necessi
tas suffraget̄ excusanti. **P**rofecto em̄ indit̄
gnus ē sacerdotio: nisi fuerit ordinat̄ in
uit̄. **C**ū sane quisq̄s hanc sc̄tāz z venerā
dā antistit̄ sedez pecunie interuētū subisse
aut si quis yr alit̄z eligeret vel ordinaret
alit̄ q̄d accepisse detegit̄: ad istar publici cri
minis z lese maiest̄at̄ accusatiōe p̄posita/
a gradu sacerdotij retrahat̄. **N**ec h̄ solū de
inceps honore p̄uari/ s̄ p̄petua q̄sq̄ ifamia
damnari decernim̄: yr quos facinus par
colindnat z equat̄ vtrosq̄z s̄ltis pena comi
tet̄. **S**ed mō n̄hil curant d̄ aiabz: s̄ d̄ red
ditibz/ z imergunt se platuris sic poz̄? i lu
rū: z emunt sibi ep̄atus. imo infernuz ma
gno p̄relo: cū tū paradiluz mlt̄o m̄noz p̄
cio emere possent. **E**t tot pompas faciūt
q̄ nō sufficiūt reddite. **E**t iō operz eos ex
ro: q̄re. **D**ō q̄dā plati faciūt colorate sub
p̄terru pietatis: dicētes q̄ sūt patres pau
perū: z volunt erogare male ablata incer
ta z exēq̄ testamēta zc. z imbursāt sibi zc.
Pores et latius te extēdere d̄ singul̄ p̄ctis
mortalibz p̄dicādo z inuehendo p̄ platos
in q̄nē. **S**ut em̄ nullū aut minimū exēplū
possum̄ ab eis de vtra p̄uosa recipe. **D**il
mo nāq̄ n̄ de hūilitate: q̄ sūt pleni factu z
oi pompa. **C**ontra q̄d **B**ieg. c. di. **C**ontra

mores. decorari pallio volum? forsan moribus indecori? cuius tñ in epali ceruice nihil splendidum? fulgeat q̄ hūiltras. Nec de liberalitate: q̄ elemosinas non largiunt. imo rapiunt q̄cqd̄ p̄nt. Bñ curar̄ plari accipe quartā de legat̄ in testam̄to relicto: sed nō q̄ executōi mādant testam̄ta. Tertio nec de castitate rē. Quarto nec de charitate. Quinto nec de abstinentia. Sexto nec de iustitia: q̄ iudicār fm fauorē r̄ p̄cula res affectōes r̄ h̄mōi. Qui dūt iniquitatis cā maxima: ē ingressus iniust̄ ad platurā. iuxta illud Leonis. i. q. j. Principat̄. Difficile ē inquit vt bono pagant̄ exitu: que malo sūt inchoata p̄ncipio. Itē antiquit̄ dñi r̄pales cōtentabant̄ de suis redditibz r̄ vnicuiq̄ ministrabāt iustitiā: hoc tenetur facere p̄ncipes seculares. Vñ Hies. xxij q. v. Regū est officiu p̄ntū facere iudiciū atq̄ iustitiā r̄ liberare de manu calumniāntiū vi oppressos: r̄ pegrinis pupilloz r̄ vidue q̄ facti? opprimunt a potētibz p̄bere auxiliū rē. Itē debēt eccliaz defendere h̄ infestis r̄ hostes. Vñ Jsidus? causa er q. vbi. s. Principes seculi nō nūq̄ intra ecclia potestatis adeptē culmina tenēt: vt p̄ eandē potestātē disciplinā eccliastricā ministar. Et infra. Sepe p̄ regnum terre nō celeste regnū p̄ficat: vt q̄ intra eccliaz p̄siti cōtra fides: r̄ cōtra disciplinā agūt rigore principū cōterant. Vñ Prover. et Dilēctia r̄ p̄itas custodiūt regem: r̄ robora clementia thron? et. Vñ autē dñi tē potales sūt peiores q̄ latrones/raptores rē. Jō Esa. i. Principes tui infideles: sicut furum. Des diligūt munerā: sequunt̄ retributiōes pupillo nō iudicāt. r̄ causa vidue nō ingredit̄ ad eos. Expone auctoritātē. Itē religiosi antiquitus seruabāt cum magno seruire sua vora et cerimonias rē. sed hodie nihil rē. Item clerici olim dicebāt maritimas rē. sed hodie vel nō dicūt: vel dicūt indeuotissime rē. cōtra. c. Dolētes. de cele. mis. Et tenebāt castitatē. Nota exēplū q̄d̄ refert Greg. de illo sacerdote q̄ existens in extremis dixit mulieri illi: q̄ apposuit aures ad os rē. Tolle paleas: q̄ ignicul? adhuc viuit. Et q̄ p̄tz: q̄ caste viuebāt antiq̄. Itē olim coniuges cū magna pace viuebant rē. sed hodie h̄. Item olim instruebāt filios disciplinare bonos

mores rē. sed hodie h̄ rē. Dicit vt expedit. Nota etiā h̄ quilibet artificem defectum vniūscuiusq̄ specialiter extra baratariā que pene in quilibet artifice inueniunt: p̄mittit aliqd̄ facere vel refrigere: r̄ nihil faciunt rē. Et sic totus mūd? in oibz mēbus suis est infirm?. Vñ Bernar. Recellit deuotio a religiois custodia a plaris/reuerētia a subdit̄: p̄siliū a senibz/ser a sacerdotibz/iustitia a rectoribz/eq̄tas a iudicibz/vnitatis a ciuibz/pietas a diuitibz/veritas a mercatoribz/r̄ charitas a mōdo. Fiat ḡ ratio. Si infirmitas generalis est certū signū r̄ mortis seu finis vite: r̄ mūd? est tot? infirm?. H̄ est prim? fini suo. Et h̄ notat figuratiue: sub alijs tñ verbis. Lu. xij. Et sic signa in sole/luna/r̄ stellis. Per solē intelligitur status eccliastric?. Per lunā status vniūscuiusq̄: vt in. c. Solite. d̄ malo. r̄ obe. Per stellas singlī fideles: p̄sertim illi q̄ alios erudiūt: iuxta illud Psal. xij. Qui ad iustitiā erudiūt plurimos: erunt q̄i stelle in p̄petuas eternitates. Vide q̄ scriptū vñica secundā: in aduentu dñi. Quattu signus rē. Quando em̄ p̄sona nec audit nec videt nec sentit odo. ē. nec tactū rē. signū ē mortis. Jō dicit Berzellay ad David. ij. Regū. xij. Nunqd̄ vident sensus mei ad dñi cernendū suane r̄ amay rē. Hodo videamus quō mūd? iste nihil sentit de deo: h̄ sentiat bñ iniurias rē. Vbi ḡ. Si spina pungit pedē bñ sentis: sed qn̄ vadis ad diuinos: r̄ lancea diaboli te trauserat: nihil sentis. Itē sentis pondus q̄d̄ habes sup humeros tuos: sed nō sentis pondus peccati mortal̄ sup animā tuā. Bene illud sentebat David dicens. Qm̄ iniquitates mee suggeste sunt caput meū: r̄ sic onus graue grauari sūt sup me. Tu autem senties istud onus r̄ istud pond? post mortē: qn̄ pondus peccati demerget te ad infernū. Itē quilibet sentit puncturā acus: h̄ mulier non sentit puncturā diaboli pungentis eam: qn̄ porrat candā vel aliqd̄ vanū rē. Itē sentit quilibet in stomacho supfluitatē cibi r̄ euom̄: h̄ n̄ sentit in stomacho aie supfluitatē peccatōz. Ḡ sentias r̄ euome. Vomue? egestasio peccatōz. Itē sentis venenū in cibo: h̄ n̄ sentis venenū odij r̄ rancor̄ i corde. Et sic d̄ alijs peccis p̄ dicit: pur expedit audientibus Jō Ap̄s. Nalis hō nō p̄cipit ea que sūt

spiritus dei. j. loz. ij. Er. ps. Os habent et
nolloquent: oculos hnt z no videbnt: au-
res hnt z no audier: nares hnt z no odoza-
bnt. Quid hnt z no palpabnt: pedes hnt
z no ambulabnt: no clamabnt in gorture
sua. Jo pot mud? dicere. Ueiberauerunt
me: h no doluit: traxerunt me z ego no sen-
si. Proverb. xxiij. q finis mdi. primus est.
Quintu signu est: qn infirm? non vult
recipere ne far: nec syrupu: nec zuchay: zc.
vel si qn recipit euomit. Di. Factu e. Ipse
est mortu? Jo David in. ps. xij. Omne
etiam abominata e aia coz: z appropinq-
uerit vsq ad portas mortis. Sic in isto la-
repsit ab vite spualis z vite aie: q est vsq
bu dei. Dar. iij. No i solo pane viuit ho:
s: et oi sbo quod pcedit ex ore dei. Die q
quod? ordinauit chntans scripturas sa-
cras: s: pphetaz: euageliy: eplaz: z doo-
ctoz: q scriptur snt ab q nutrit aia in via
dei. S: hodie chntans fastidiunt tale cibuz:
s: s: scpturas: s: legunt libros gentilia:
s: Licetosis/ Virgili/ Quidij/ Terentij/
zc. Erudes legunt historias Tristant et
Lanceloti zc. Siles filijs israel: q fastidie-
ris mana dsiderabant cepas z allia: z cu-
cumeres egypti: sic legit Aie. xj. Jo Jhu
do. xxxij. di. Jo phibet chntans legere si-
gneta poetaz: q: p oblectamta fabulaz:
nimiu mente exatit ad incertua libidinu.
Ho em solu thura offeredo dem oibz imo-
laf: sed et coz dicta libent? captedo. Snt
ena aliq q audire snt dei: s: nihil faciunt
coz q audire zc. Die yr expedit. Vel dic
ena quo cib vite est coz? chnt. De q dms
Jo. vj. Panis que ego dabo: caro mea e
p mdi vita: s: h no fastidit mud? cibū istum.
Antiquus in pncipio ecclie comunicabat
chntans oi die ab aliq aplo: q celebrabat
Act. ij. Erant aut pleuerates in doctrina
aplo: z comuniōe fractiōis panis. Glo.
l. eucharistie. S: aplo assumpti postq snt
ad gloria vite eterne incepit oim inui de/
uotio. Et io fuit ordinariū yr solu diebus
dnti: cōicāre: s: qlibet die dare: par in st-
gnū cōionis qridiane. Deinde venerunt
scilicet pfectores q videntes deuotionē dimi-
nui: ordinauerunt q solu cōicarent in qctu-
or vel tribz festis anni: scilicet natalis/ pasce/
pentecostes: sic hō de ps. di. iij. c. Et si nō
frequenti? sed dare: panis bndict? qlibet

die dominico in signū scilicet cōionis. Deins
de venit Jmo. papa terti? q videns ipse
deuotionē plus minoratā z chntanos mi-
tū inuētoros: fecit decretalē. Dis vtriusq
qz scus. de pe. z re. in q ordinauit q qlibet
chntian? saltem semel in anno in pascare
cōmunicaret: z h durat vsq ad huc: sed tū
mud? respuit istū cibū: q: mlti z o quāti snt
q in pascare nō cōicant: z sic cōmunicat sta-
tim inde ad duos vel tres dies euomunt
ostum cibū: redeundo ad pctā. Aliq etiam
sunt q cum stomacho pleno regimariibus
pctōz istum cibum assumūt: z sic indigne
assumētes iudiciū sibi manducāt z bibūt.
j. loz. x. Et quo habet signū q mundus
ppinquus est morti. Ideo Joan. vj. Amē
amen dico vobis: nisi manducauerit: car-
nem filij hois z biberit e? sanguinē: nō
habebit vitam in vobis. Et idcirco possi-
mus p oia que dicta sunt pecturare q de
us cito destruet mundi: quis yr dictum
est. de h nlla certitudo possit haberi. Amē

De creatiōis mō Ser. xii.

Hides tua te
saluū fecit. Luc. xviij. Sequit
hodie pdicare de eodem tertio
articulo. s. de creatione mundi que habet
in simbolo apostolico: dum dicit. Creato-
rem celi z terre vb. videbim? modo que
renuit deus ad creandū mundū. z etiam
habebim? de triplici opere dei: erga crea-
turas. Saluteur virgo Maria zc. Pro
fundamēto sermonis qui est de modo cre-
ationis: oritur de ipsa creatione theologia
Querit. Vtrū vnum (alis questio.
primum pncipiū oia pduxit a seipso
aut mediāre alio. Arguit q mediāre alio:
de nobilitate agēs: est facere nobilissima
opa p seipm/ z min? nobilita p instrumen-
tu: yr pty. decet em regē iudicare. Sed nō
decet eū coqna facere. S: si prim? rex est no-
bilissim? z pduxit res sedm q decet eius
nobilitatē. videt q ipse debuit aliud pdu-
cere. z p illud min? nobilita. igit. In oppo-
sitū qru hō recipit ab alio tatum et tenet.
S: ad solū deū tenet creatā ex toto: solū
ei deū dū diligere hō ex toto corde z nihil
aliū eqilit. S: sol? de? dat totū: s: creatio est
ll iij